

---

7. Status for sprogstimulering af tosprogede småbørn i dagtilbud 2007

Børne- og Ungdomsudvalget skal tage statusrapport for sprogstimuleringsindsatsen 2007 til efterretning samt tage stilling til en række forslag for den fremtidige sprogstimuleringsindsats i og udenfor dagtilbud.

INDSTILLING OG Beslutning

Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) indstiller til Børne- og Ungdomsudvalget,

1. at udvalget tager statusrapport for sprogstimuleringsindsatsen i 2007 til efterretning
2. at udvalget godkender forslag for den fremtidige sprogstimuleringsindsats i og udenfor dagtilbud

Problemstilling

Sprogstimulering af 3 til 5-årige tosprogede børn er obligatorisk såfremt barnet vurderes at have et behov. I 2007 blev 1753 tosprogede børn i Københavns Kommune visiteret til en særlig sprogstimuleringsindsats. Ifølge den seneste statusrapport (bilag 1) har denne indsats sammen med et øget fokus på børnenes sprogudvikling haft en positiv effekt i forhold til børnenes dansksprogstilegnelse. Der er blevet udarbejdet en målsætning (FAU 529/2006) og en plan (FAU 443/2005 og U/5705) for sprogstimuleringsindsatsen. Statusrapporten viser, at målsætningen endnu ikke er nået og at de besluttede tiltag ikke alle er iværksat. Fx har ikke alle institutioner med tosprogede børn en sprogansvarlig, og det pålagte forældresamarbejde i forbindelse med sprogindsatsen er ikke i alle institutioner en del af praksis. Så trods en målrettet indsats og en positiv udvikling er der fortsat behov for at understøtte og videreudvikle indsatsen.

Forslag for den fremtidige sprogstimuleringsindsat

Statusrapporten 2007 er udarbejdet på baggrund af den årlige indberetning og et statusmøde i hvert af de otte distrikter. Til statusmøderne har sprogvejledere, pædagogiske konsulenter og ledelsen haft mulighed for at beskrive samt diskutere problemstillinger i forhold til den nuværende og fremtidige indsats. I forlængelse heraf fremsætter forvaltningen en række forslag for den fremtidige sprogstimuleringsindsats.

Løsning

Forvaltningen anbefaler at der i 2008 og 2009 fortsat arbejdes med den overordnede målsætning som blev besluttet i 2006:

1. Alle tosprogede børn taler og forstår så godt dansk, at de kan deltage i skolens undervisning og øvrige aktiviteter, når de starter i skolen.¹
2. Det pædagogiske personale, der varetager sprogstimuleringsindsatsen, efteruddannes løbende, så de er kvalificeret til opgaven og har kendskab til ny viden og metoder indenfor sprogstimuleringsområdet.
3. Alle institutioner med tosprogede børn har udvalgt en sprogansvarlig pædagog.

Sprogstimulering og pædagogiske læreplaner

Forvaltningen vurderer at sprogstimuleringsindsatsen styrkes, hvis den i højere grad end i dag integreres og medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde. Sprogstimuleringsindsatsen er og bør

---

¹ Præmissen for dette mål er, at der i forbindelse med skolestart fortsat ydes undervisning i dansk som andet sprog, hvis behovet er der.

være en del af det igangværende arbejde med pædagogiske læreplaner, og dermed indgå på lige fod med de øvrige pædagogiske opgaver, som beskrives og evalueres i institutionernes års- og læreplaner. Statusrapporten 2007 viser at godt halvdelen af de pædagogiske læreplaner indeholder en beskrivelse af sprogstimuleringsindsatsen. Distriktsforvaltningerne skal sikre at indsatsen i fremtiden vil blive beskrevet og evalueret i alle institutioner med tosprogede børn. Dette skal ske i forbindelse med det årlige tilsyn, og forvaltningen vil derfor revurdere det nuværende tilsynsskema, så indsatsen i højere grad fremstår som en integreret del af det pædagogiske arbejde.

I forbindelse med implementeringen af årsplaner og pædagogiske læreplaner er der udarbejdet temahæfter til pædagerne, der skal understøtte arbejdet med de pædagogiske læreplaner samt sikre en videre udvikling af læring i dagtilbud. Som et led i sammentænkningen med de pædagogiske års- og læreplaner anbefaler forvaltningen, at der udarbejdes et temahæfte som beskriver sprogstimuleringsindsatsen. Temahæftet erstatter *Hvidbog for sprogstimuleringsindsatsen i dagtilbud*.

Forældresamarbejde og efteruddannelse

Tilbagemeldingerne ved statusbesøgene og statusrapporten viser et udbredt ønske og behov for fokus på forældresamarbejde og forældreinddragelse. Kun 63 % af de adspurgte institutioner afholder en forældresamtale i forbindelse med, at der er blevet foretaget en sprogvurdering og kun 29 % af de adspurgte institutioner medtænker forældrene i sprogstimuleringsarbejdet. Den kommende forældrepeje vil understøtte den påkrævede vejledning og samarbejde med forældrene, men det vurderes, at der også er behov for efteruddannelse af det pædagogiske personale. Kursusforløb inden for dette område påtænkes tilrettelagt og udbudt centralt fra.

Sprogvurderinger

Til at identificere de børn, der måtte have et behov for målrettet sprogstimulering, vil det pædagogiske personale i institutionerne indtil videre fortsætte med at anvende det vurderingsmateriale, som blev udviklet til formålet. Hvilket vurderingsmateriale der skal anvendes i fremtiden vil fremgå af reformuleringen af FFA-projektet *styrkelse af sprogindsatsen i dagtilbud* i en afrapportering til udvalget den 18. juni 2008.

Erfaringer viser at et barns sproglige udvikling ikke nødvendigvis er fremadrettet og lineært. Derfor anbefales det, at tosprogede børn fremover også sprogvurderes som 4-årige, selv om vurderingen foretaget da barnet var tre år, viser at barnet intet behov har. Tidligere har det ikke været pålagt pædagerne at sprogvurdere de 4-årige børn, der ved 3-års-vurderingen intet behov for sprogstimulering havde. En revurdering af barnets sprog skal sikre at de børn, hvis sprogdudvikling er gået i stå, også identificeres. 5-årige børn sprogvurderes fortsat kun, hvis de som 4-årige er blevet indstillet til sprogstimulering.

Sprogvejledere og sprogkonsulenter

Der er etableret et sprognetværk bestående af 8 sprogvejledere og 5 sprogkonsulenter fordelt på de otte distrikter. Disse sprogvejledere varetager ofte opgaver der har med den generelle sprogindsats i dagtilbud at gøre (FFA) og sprogstimulering af tosprogede børn i dagtilbud. Sprogvejlederne skal i samarbejde med de pædagogiske konsulenter og forvaltningen være med til at videreudvikle og kvalitetsudvikle sprogstimuleringsindsatsen, samt være med til at sikre, at der arbejdes med den overordnede målsætning, og at politisk besluttede tiltag implementeres i institutionerne.

Målemetoder og evaluering af indsatsen

Institutionernes sprogstimuleringsindsats vil blive evalueret sammen med institutionens års- og læreplan.

Sprogstimuleringsindsatsen skal inddrages som tema i det årlige tilsyn af daginstitutionerne. Derudover skal distriktsforvaltningerne fortsat beskrive egen indsats og evaluere den, samt bidrage til den årlige statusrapport. Sprogvejlederne skal i samarbejde med de pædagogiske konsulenter og forvaltningen beslutte to til tre fokuspunkter, der skal arbejdes med på distriktsniveau det efterfølgende år. Formålet er at skabe størst mulig sammenhæng mellem indsatserne og derved opnå den bedste effekt. Fokuspunkter evalueres ved årets afslutning sammen med distriktsforvaltningens øvrige indsats inden for området. Evalueringen af fokuspunkterne skal indgå i den efterfølgende statusrapport.

BUF skal årligt udarbejde en statusrapport. Rapporten skal tage udgangspunkt i den årlige indberetning og evaluering, som distrikterne har foretaget. Derudover skal rapporten indeholde en måling på de tre overordnede mål for indsatsen. Hvad angår det første mål, vil forvaltningen vurdere hvorvidt den kommende sprogscreening i bh-klassen kan anvendes til formålet. Dette vil derfor først kunne finde sted, når denne nye screening er implementeret. Mål to gøres op i antal af deltagende kursister samt en beskrivelse af kursernes indhold. Dette vil fremgå første gang i statusrapport for 2008. Mål tre gøres op på baggrund af de pædagogiske års- og læreplaner. Dette vil også fremgå af statusrapport 2008.

Økonomi

-

VIDERE PROCES

-

Bilag

1. Statusrapport 2007 for sprogstimuleringsindsatsen af tosprogede småbørn

Else Sommer

Søren Hegnby

bilag

[Statusrapport 2007 for sprogstimulering af tosprogede småbørn](#)

Indstillingen blev taget til efterretning.

Afstemning:

Stemte for:

Stemte imod:

Undlod at stemme:

Tilstedeværende:

Allan Mylius Thomsen (Ø)

Bo Asmus Kjeldgaard (F)

Bo Normander (B)

Jan Andreasen (A)

Majbritt Mamsen (K)

Signe Goldmann (F)

Afbud:

Jesper Christensen (A)

Jette Bergenholz Bautrup (A)

Lars Rasmussen (A)

Louise Frevert (Løsgænger-lf)

Fraværende:

Jesper Schou Hansen (V)